

Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam long trọng tổ chức Lễ công bố và trao tặng Huân chương cho các nhà khoa học

Ngày 24 tháng 10 năm 2014, tại Hà Nội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam đã tổ chức Lễ công bố và trao tặng huân chương cho 8 nhà khoa học, quản lý có thành tích xuất sắc, góp phần vào sự nghiệp xây dựng Chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc. GS.TS Trịnh Duy Luân - nguyên Viện trưởng Viện Xã hội học, nguyên Tổng biên tập Tạp chí Xã hội học đã vinh dự được Nhà nước trao tặng Huân chương Lao động hạng Nhì.

Tới dự buổi Lễ có GS.TS Nguyễn Xuân Thắng, Ủy viên Ban chấp hành Trung ương Đảng, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam; GS.TS Nguyễn Quang Thuần, Phó Bí thư Đảng ủy, Phó Chủ tịch Viện Hàn lâm, PGS.TS Phạm Văn Đức, Phó Chủ tịch Viện Hàn lâm, các lãnh đạo các đơn vị Viện Hàn lâm cùng đồng nghiệp và thân nhân gia đình của 8 nhà khoa học.

Thừa ủy quyền của Chủ tịch nước, GS.TS Nguyễn Xuân Thắng đã trân trọng trao tặng Huân chương cao quý cho các nhà khoa học sau đây:

Huân chương Độc lập hạng Nhì: GS.TS Phạm Xuân Nam, nguyên Phó Chủ nhiệm Ủy ban Khoa học xã hội Việt Nam, nguyên Phó Viện trưởng Viện Khoa học xã hội Việt Nam, nguyên Phó Giám đốc Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn Quốc gia (nay là Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam).

Huân chương Lao động hạng Nhất: PGS.TS Trịnh Khắc Mạnh, nguyên Viện trưởng Viện Nghiên cứu Hán Nôm, Tổng Biên tập Tạp chí Hán Nôm.

Huân chương Lao động hạng Nhì: GS.TS Trịnh Duy Luân, nguyên Viện trưởng Viện Xã hội học; GS.TS Nguyễn Xuân Kính, nguyên Viện trưởng Viện Nghiên cứu Văn hóa.

Huân chương Lao động hạng Ba: PGS.TS Trần Đình Hảo - Phó Giám đốc Học viện Khoa học xã hội; PGS.TS Nguyễn Thị Phương Chi - nguyên Phó Tổng biên tập Tạp chí Nghiên cứu Lịch sử; PGS.TS Tống Trung Tín - nguyên Viện trưởng Viện Khảo cổ học, Tổng Biên tập Tạp chí Khảo cổ học; TS. Lưu Anh Hùng - nguyên Phó Giám đốc Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam.

Tại buổi lễ, GS.TS Nguyễn Xuân Thắng phát biểu chúc mừng, bày tỏ niềm xúc động sâu sắc trước sự kiện quan trọng này, khẳng định vai trò và những đóng góp to lớn của các nhà khoa học được Đảng và Nhà nước ta ghi nhận bằng quyết định trao tặng huân chương đối với 8 nhà khoa học trong quá trình xây dựng các Viện nghiên cứu chuyên ngành nói riêng và sự phát triển của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam nói chung. Phần thưởng cao quý này không chỉ là vinh dự đối với cá nhân các nhà khoa học, mà còn là vinh dự của tập thể cán bộ công chức, viên chức thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

Trong lời phát biểu, GS.TS Nguyễn Xuân Nam, đại diện cho 8 nhà khoa học được trao tặng Huân chương, đã bày tỏ lòng biết ơn đối với Đảng và Nhà nước, cảm ơn Đảng bộ và Ban lãnh đạo Viện Hàn lâm và các viện nghiên cứu chuyên ngành, gia đình, đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ để mỗi cá nhân có thể đảm nhiệm và hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao. Đón nhận Huân chương Lao động là một vinh dự lớn lao đối với mỗi nhà khoa học, song cũng đặt ra cho mỗi người một trách nhiệm nặng nề, vươn lên hoàn thành tốt hơn nhiệm vụ, sao cho Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam sẽ có nhiều đóng góp thiết thực hơn vào sự phát triển của đất nước trong thời kỳ đổi mới và hội nhập quốc tế.

Nhân dịp này, các nhà khoa học được trao tặng Huân chương đã nhận được nhiều lời chúc mừng từ đại diện Ban thường vụ Đảng ủy, Ban thường vụ Công đoàn, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, các đồng chí thủ trưởng các đơn vị, tổ chức trực thuộc Viện Khoa học xã hội Việt Nam và từ các bạn bè, đồng nghiệp.

Lê Hoa

Hội thảo khoa học quốc tế “Trao đổi kinh nghiệm nghiên cứu về niềm tin xã hội ở Ba Lan và Việt Nam”

Được sự chỉ đạo và cho phép của Chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam tại Quyết định số 1887/QĐ-KHXH, ngày 29/10/2014, Viện Xã hội học phối hợp với Hội Xã hội học Việt Nam tổ chức Hội thảo quốc tế “Trao đổi kinh nghiệm nghiên cứu về niềm tin xã hội ở Ba Lan và

Việt Nam”. Tham dự Hội thảo có đông đảo các nhà xã hội học, và các nhà khoa học đến từ các cơ quan chức năng và các viện nghiên cứu trực thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam, Hội Xã hội học Việt Nam, các chi hội Xã hội học tại Hà Nội, đại diện một số Bộ ngành, viện nghiên cứu, và trường đại học ở Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh, Bình Dương và nhiều nhà nghiên cứu có quan tâm. Các đại biểu Ba Lan do GS.TS Andrzej Rychard, Viện trưởng, Tổng Biên tập Tạp chí Xã hội học làm trưởng đoàn cùng 6 nhà xã hội học đến từ Viện Triết học và Xã hội học, Viện Hàn lâm Khoa học Ba Lan và Trường Đại học Vác-xa-va. Tham dự hội thảo còn có bà Nina McCoy, đại diện Hội đồng Khoa học xã hội Hoa Kỳ tại Việt Nam.

PGS.TS Đặng Nguyên Anh, Viện trưởng Viện Xã hội học, và GS.TS. Trịnh Duy Luân đã chủ trì các phiên họp. Các bài trình bày của các nhà khoa học Ba Lan đã cung cấp cho Hội thảo cơ sở lý luận và phương pháp luận trong nghiên cứu niềm tin xã hội. Các phát hiện nghiên cứu được thực hiện ở cấp cộng đồng, trong lĩnh vực văn hoá, nông thôn Ba Lan. Bài trình bày của các diễn giả Việt Nam đã gợi mở những suy nghĩ bước đầu về lĩnh vực nghiên cứu. Các bài trình bày đã nhận diện rõ tính đa dạng và phức tạp của niềm tin cá nhân và niềm tin xã hội, chỉ ra nền tảng của “niềm tin”, vấn đề niềm tin xã hội trong mối liên hệ với đức tin tôn giáo, và tầm quan trọng của việc củng cố niềm tin xã hội trong quá trình phát triển. Bên cạnh những vấn đề lý luận, Hội thảo đã đề cập những vấn đề phương pháp cần chú ý xem xét trong phân tích, đo lường “niềm tin xã hội” với độ tin cậy, chính xác cao. Làm thế nào để người dân tin tưởng vào các kết quả nghiên cứu được công bố và làm thế nào để

phổ biến được kết quả nghiên cứu niềm tin đến đông đảo người dân. Nghiên cứu niềm tin xã hội đòi hỏi hướng tiếp cận liên ngành, bao gồm xã hội học, tâm lý học, kinh tế học, pháp luật, tôn giáo, văn hóa, con người...

Sau một ngày làm việc tích cực và hiệu quả, Hội thảo đã kết thúc tốt đẹp. Trong phiên bế mạc, PGS.TS Đặng Nguyên Anh - Viện trưởng Viện Xã hội học, Phó Chủ tịch Hội Xã hội học Việt Nam, đã đánh giá cao sự hợp tác giữa Viện Xã hội học và Viện Triết học - Xã hội học Ba Lan. Hoạt động hợp tác đã diễn ra theo đúng hướng và mục đích bám sát nội dung Bản ghi nhớ (MoU) mà hai Viện đã ký kết, thực hiện phương châm “chủ động, sáng tạo, chất lượng, hiệu quả” của Lãnh đạo Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam. Niềm tin xã hội là một lĩnh vực nghiên cứu quan trọng song còn khá mới mẻ, cần được đầu tư và chú ý hơn trong chương trình nghiên cứu sắp tới của Viện Xã hội học và Hội Xã hội học Việt Nam.

Phạm Ngọc Tân

Hội nghị quốc tế về phòng chống lạm dụng rượu bia tại Thái Lan

Lạm dụng rượu bia là nguyên nhân gây tử vong của 3,3 triệu người trên thế giới hàng năm. Gần 4% số ca tử vong trên toàn thế giới - nhiều hơn các ca tử vong do HIV/AIDS, bạo lực hay lao phổi - bắt nguồn từ việc lạm dụng rượu bia. Đây là những con số được đưa ra trong bài phát biểu khai mạc của chủ tịch Tổ chức quốc tế vì nếp sống lành mạnh (IOGT) tại Hội nghị quốc tế về phòng chống lạm dụng rượu bia

từ ngày 27 đến ngày 30 tháng 10 năm 2014, tại Cha Am, tỉnh Phetchaburi, Thái Lan.

Hội nghị đã thu hút hơn 300 đại biểu đến từ nhiều quốc gia trên thế giới, trong đó có nhiều nghị sĩ, đại biểu quốc hội đến từ nhiều quốc gia trong khu vực. Tham dự hội nghị, các cán bộ nghiên cứu Viện Xã hội học - Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam đã trình bày tham luận, tổng hợp các nghiên cứu của Viện Xã hội học về nhận thức và hành vi lạm dụng rượu bia ở Việt Nam. Các tác động tiêu cực của rượu bia đối với hệ thống y tế, chính sách, ngân sách và năng suất lao động cũng như các hệ lụy của việc lạm dụng rượu bia đối với cá nhân, gia đình và cộng đồng ngày càng lớn tại các nước đang phát triển, trong đó có Việt Nam. Trong thời gian diễn ra hội nghị, đại biểu các nước đã có những trao đổi về kinh nghiệm phòng chống lạm dụng rượu bia cũng như xây dựng chính sách liên quan đến chủ đề chính sách quan trọng này.

Những kinh nghiệm được trình bày và chia sẻ từ các quốc gia phát triển và các nước trong khu vực tại hội thảo có thể gợi mở cho Việt Nam trong việc thực hiện nghiên cứu phục vụ cho việc xây dựng dự thảo Luật phòng chống lạm dụng rượu bia, dự kiến được Quốc hội ban hành vào năm 2015.

Linh Chi

Hội nghị tập huấn chuyên môn, nghiệp vụ của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam năm 2014

Từ ngày 05 đến ngày 07 tháng 11 năm 2014, Đoàn cán bộ Viện Xã hội học đã

tham dự Hội nghị tập huấn công tác chuyên môn, nghiệp vụ diễn ra tại Sa Pa, Lào Cai, do Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam tổ chức. GS.TS Nguyễn Xuân Thắng, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Chủ tịch Viện Hàn lâm; GS.TS Nguyễn Quang Thuần và PGS.TS Phạm Văn Đức, Phó Chủ tịch Viện Hàn lâm chủ trì hội nghị.

Năm nay, hơn 200 đại biểu đã có mặt tham dự, gồm có đại diện lãnh đạo các Ban chức năng, các đoàn thể Viện Hàn lâm, thủ trưởng các Viện nghiên cứu chuyên ngành, chủ tịch Công đoàn của các đơn vị trực thuộc, trưởng phòng, phó trưởng phòng phụ trách công tác tổ chức - hành chính, quản lý khoa học và hợp tác quốc tế, kế toán trưởng và phụ trách kế toán của các đơn vị, Đoàn Viện Xã hội học tham dự Hội nghị do Viện trưởng, PGS.TS Đặng Nguyên Anh dẫn đầu bao gồm 6 các cán bộ là đầu mối phụ trách các mảng công tác chuyên môn, nghiệp vụ của Viện.

Hội nghị đã lồng ghép 7 nội dung thuộc các lĩnh vực công tác: Quản lý khoa học, Kế hoạch - Tài chính, Tổ chức - Cán bộ, Hợp tác quốc tế, Văn phòng, Công đoàn và Vì sự tiến bộ của phụ nữ. Bên cạnh các chuyên đề do các báo cáo viên đến từ Bộ Nội vụ, Học viện Hành chính Quốc gia trình bày, Hội nghị đã nghe 6 báo cáo tóm tắt của Viện Hàn lâm về các kết quả đạt được trên các mảng công tác kể từ khi Hội nghị tập huấn năm 2013 tại Đồ Sơn, Hải Phòng, trong đó nhấn mạnh đến những vấn đề quan trọng hiện đang đặt ra và đề xuất giải pháp khả thi trên các mảng công tác, chú trọng các giải pháp đồng bộ và kết nối trên nhiều mặt. Các đại biểu dự Hội nghị đã thảo luận sôi nổi, trao đổi về các vấn đề đặt ra trong các báo cáo.

Phát biểu kết luận và chỉ đạo Hội nghị, GS.TS. Nguyễn Xuân Thắng nhấn mạnh: Trong thời gian qua, những nỗ lực của Viện Hàn lâm trong hoạt động Tổng kết 30 năm Đổi mới, các đề xuất kiến nghị, các báo cáo thường xuyên theo yêu cầu đã được Lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chính phủ cùng nhiều địa phương ghi nhận và đánh giá cao. Hoạt động của Viện Hàn lâm trên các lĩnh vực, đặc biệt trong các đề tài nghiên cứu, đã bám sát thực tiễn và nhu cầu phát triển của đất nước. Viện Hàn lâm đã có những thay đổi trong định hướng và triển khai nghiên cứu, ưu tiên tạo dựng mô hình hợp tác nghiên cứu với các tổ chức quốc tế, với các địa phương; tham gia phản biện về chính sách phát triển kinh tế - xã hội cho nhiều cơ quan trung ương và địa phương có quan hệ hợp tác.

Hội nghị đã diễn ra theo đúng kế hoạch, lịch trình và thành công tốt đẹp. Tiếp thu tinh thần của Hội nghị và bám sát chỉ đạo của Chủ tịch Viện Hàn lâm, Viện Xã hội học nỗ lực phát huy những thành tích đạt được, xây dựng kế hoạch phát triển giai đoạn 2015-2020, phấn đấu hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ, công tác được giao trong những năm tới.

Vân Anh

Phát huy vai trò chủ động, tích cực của các nghiên cứu sinh trong hoạt động khoa học của Viện Xã hội học

Ngày 7 tháng 10 năm 2014, Viện Xã hội học đã tổ chức tọa đàm khoa học nhằm phát huy vai trò của các nghiên cứu sinh trong hoạt động nghiên cứu khoa học của Viện. Tham gia tọa đàm có Ban lãnh đạo

Viện Xã hội học, các giáo sư, phó giáo sư, cùng với 9 cán bộ của Viện đang làm nghiên cứu sinh tại các cơ sở đào tạo trong và ngoài nước.

PGS.TS Đặng Nguyên Anh, Viện trưởng Viện Xã hội học, đã giới thiệu lý do, ý nghĩa của tọa đàm, trong đó nhấn mạnh đến mục tiêu nâng cao tính chủ động, sáng tạo, tinh thần hợp tác của các cán bộ đang làm nghiên cứu sinh, tăng cường chất lượng khoa học của các luận án nhằm đáp ứng những yêu cầu phát triển mới của Viện trong hiện tại và tương lai.

Trong không khí sôi nổi và cởi mở của buổi tọa đàm, các nghiên cứu sinh đã tham gia phát biểu ý kiến, bày tỏ mong muốn được kết nối, chia sẻ những thuận lợi, khó khăn trong quá trình học tập và nghiên cứu. Nhiều ý kiến có nguyện vọng đề xuất liên quan đến vấn đề hỗ trợ, tạo điều kiện và cơ chế để cán bộ đang làm nghiên cứu sinh có thể vừa hoàn thành tốt luận án, vừa hoàn thành nhiệm vụ của nhà nghiên cứu, chủ động phát huy hơn nữa vai trò trong hoạt động khoa học.

Các giáo sư, phó giáo sư và các nhà nghiên cứu có kinh nghiệm đánh giá cao những nỗ lực mà các nghiên cứu sinh đã đạt được, đồng thời nêu ra một số khó khăn, hạn chế trong quá trình học tập, như tính khép kín do thiếu sự tương tác giữa các nghiên cứu sinh và giáo viên hướng dẫn với các nhà khoa học trong Viện. Các nghiên cứu sinh chưa thực sự chủ động trong việc chia sẻ, trao đổi kinh nghiệm trong quá trình nghiên cứu và học tập. Sự tách biệt trong hoạt động của mô hình Khoa và Viện hiện nay khiến cho việc đánh giá, giám sát đào tạo gặp nhiều khó khăn.

Kết thúc buổi tọa đàm, PGS.TS. Đặng

Nguyên Anh đã tổng kết và đề xuất một số giải pháp, cơ chế nhằm tăng cường sự tham gia và phát huy vai trò của các nghiên cứu sinh - thế hệ kế cận về chuyên môn trong giai đoạn sắp tới của Viện. Lãnh đạo Viện tiếp tục tạo điều kiện cho các nghiên cứu sinh cũng như các nghiên cứu viên trẻ phát huy được năng lực và thế mạnh của cá nhân, đồng thời chú trọng phương thức chia sẻ thông tin, kỹ năng và kết quả nghiên cứu. Trong năm 2015 và các năm tiếp theo, các nghiên cứu sinh cần tích cực tăng cường trao đổi, chủ động kết nối với các nhà khoa học, các chuyên gia trong và ngoài Viện. Ngay tại buổi tọa đàm, một mạng lưới hợp tác giữa các nghiên cứu sinh đã được thiết lập, làm cơ sở cho các hoạt động thường xuyên theo kế hoạch từng quý và hàng năm mà các nghiên cứu sinh chủ động xây dựng. Đây là một trong những sáng kiến nhằm phát huy vai trò của các nghiên cứu sinh trong hoạt động của Viện Xã hội học.

Vũ Hoàng Lan

Kết quả nghiệm thu hệ đề tài cấp cơ sở năm 2014

Từ ngày 10 đến ngày 13 tháng 11 năm 2014, Viện Xã hội học đã tổ chức nghiệm thu 13 đề tài cấp cơ sở, trong đó có 6 đề tài tập thể và 7 đề tài cá nhân thực hiện. Hệ đề tài cấp cơ sở năm 2014 tập trung nghiên cứu đánh giá hiện trạng các vấn đề xã hội nổi bật hiện nay như tiếp cận các dịch vụ giáo dục, y tế, an sinh xã hội và công tác xã hội, đô thị hóa, biến đổi khí hậu, xây dựng nông thôn mới, vai trò của văn hóa và dư luận xã hội trong việc ban

hành các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước.

Để hoạt động nghiệm thu đảm bảo chất lượng, Viện đã thành lập các Hội đồng nghiệm thu với sự tham gia của các chuyên gia khoa học có chuyên môn sâu. Các hội đồng nghiệm thu làm việc nghiêm túc, khách quan, khoa học. Đánh giá chung cho thấy, hệ đề tài cấp cơ sở năm 2014 đã bám sát vào mục tiêu và nội dung nghiên cứu theo hợp đồng, và có những phát hiện khoa học giá trị, các chủ nhiệm đề tài đã tiếp thu ý kiến của các nhà khoa học tại seminar báo cáo kết quả nghiên cứu giữa kỳ tổ chức vào tháng 8 năm 2014.

Kết quả nghiệm thu cho thấy có 10/13 đề tài đạt loại khá (77%), 3/13 đề tài đạt yêu cầu (23%). Hội đồng nghiệm thu đã đánh giá và đề nghị các đề tài chất lượng báo cáo thành bài báo khoa học gửi đăng Tạp chí. Qua những nhận xét, góp ý của Hội đồng, các chủ nhiệm đề tài đã tiếp thu được nhiều ý kiến bổ ích cho việc chỉnh sửa, hoàn thiện báo cáo cuối cùng, công tác quyết toán được thực hiện đúng thời hạn.

Nguyễn Thị Thu Hương

Hoạt động của đề tài nghiên cứu “Trao đổi và Mạng xã hội: Tiếp cận xã hội học và nhân học về sự biến đổi của xã hội nông thôn Việt Nam”

Đề tài “*Trao đổi và Mạng xã hội: Tiếp cận xã hội học và nhân học về sự biến đổi của xã hội nông thôn Việt Nam*” (13.3-2011.20) do PGS. TSKH Bùi Quang Dũng làm chủ nhiệm, Quỹ Phát triển khoa học và công nghệ Quốc gia là cơ quan tài trợ, Mục tiêu của đề tài là nhận diện các trao đổi và

mạng lưới xã hội ở nông thôn, đi sâu lý giải các nhân tố xã hội chi phối quan hệ trao đổi/tương tác trong ngoài “liên” mạng lưới, các quan hệ trong mạng lưới theo chiều dọc, chiều ngang; tìm ra ý nghĩa của các tương tác đó đối với đời sống cá nhân, gia đình và phát triển cộng đồng nông thôn Việt Nam.

Kể từ khi ký hợp đồng đến nay, đề tài đã tiến hành các nghiên cứu tại địa bàn, tổ chức các tọa đàm, hội thảo khoa học nhằm tham khảo ý kiến các chuyên gia trong và ngoài Viện Xã hội học. Trong khuôn khổ hoạt động, đề tài đã tiến hành hợp tác, trao đổi khoa học với chuyên gia người Nhật, GS.TS Shimane Katsumi thuộc trường Đại học Senshu, Nhật Bản. Hai bên đã có các cuộc gặp gỡ và trao đổi về các vấn đề mà cả hai cùng quan tâm, cung cấp các tài liệu hỗ trợ đề tài trong quá trình tiến hành nghiên cứu. Đề tài đã tiến hành khảo sát xã hội học tại 2 tỉnh Nam Định và An Giang với 800 hộ gia đình. Cuộc khảo sát đã góp phần cung cấp các hình dung về việc hình thành mạng lưới, các quan hệ trao đổi và ý nghĩa của mạng lưới xã hội đối với cá nhân, hộ gia đình, các nhóm ở nông thôn - đây sẽ là chất liệu quan trọng cho báo cáo tổng hợp của đề tài, dự kiến nghiệm thu trong năm 2015.

Thanh Thủy

Tiến độ thực hiện Đề tài “Các liên kết dân sự và vai trò của chúng trong phát triển nông thôn hiện nay (qua nghiên cứu so sánh trường hợp đồng bằng sông Hồng và đồng bằng sông Cửu Long)”

Đề tài “Các liên kết dân sự và vai trò của chúng trong phát triển nông thôn hiện

nay (qua nghiên cứu so sánh trường hợp đồng bằng sông Hồng và đồng bằng sông Cửu Long)” do TS. Bé Quỳnh Nga làm Chủ nhiệm được Quỹ Phát triển khoa học và công nghệ Quốc gia phê duyệt thực hiện từ tháng 8 năm 2013 đến tháng 8 năm 2015. Đề tài nhằm 3 mục tiêu: 1) nhận diện về các tổ chức và liên kết xã hội tại hai vùng nông thôn đồng bằng sông Hồng và đồng bằng sông Cửu Long; b) nhận diện được vai trò của tổ chức và liên kết xã hội trong quá trình phát triển nông thôn bền vững; và 3) đề xuất quan điểm, định hướng và hệ giải pháp phát huy vai trò của các tổ chức xã hội nói chung và liên kết dân sự ở khu vực nông thôn nói riêng trong phát triển.

Đề tài được triển khai thành 5 nội dung nghiên cứu sau: 1) Tổng quan các vấn đề lý luận và thực tiễn trong nước và quốc tế về tổ chức xã hội dân sự. Điểm luận các công trình nghiên cứu trong nước và quốc tế liên quan tới vấn đề nghiên cứu, rút ra những luận điểm và khái niệm then chốt làm cơ sở cho các nghiên cứu thực nghiệm tiếp theo; 2) Phân tích tác động của bối cảnh phát triển xã hội ở Việt Nam đối với sự hình thành các tổ chức xã hội và liên kết dân sự tại khu vực nông thôn từ sau Đổi Mới. Chú ý tới các mối liên hệ giữa tăng trưởng kinh tế và phát triển về thể chế và tổ chức xã hội. Làm rõ bản chất của quá trình hiện đại hóa xã hội hiện nay ở xã hội Việt Nam nói chung và khu vực nông thôn nói riêng; 3) Phân tích các khác biệt vùng trong việc định hình các tổ chức xã hội và liên kết dân sự tại hai vùng nông thôn: đồng bằng sông Hồng và đồng bằng sông Cửu Long. Nhấn mạnh tới việc tìm hiểu vai trò của các nhân tố văn hóa, lịch sử vùng, quá trình di cư và các quá trình lịch sử tộc người tại 2 vùng nông thôn (đồng bằng sông Hồng và đồng

bằng sông Cửu Long) như là các nhân tố tác động tới sự định hình đặc điểm của các tổ chức xã hội, liên kết dân sự; 4) Phân tích vai trò và sự khác biệt (vai trò) của các tổ chức xã hội và liên kết dân sự đối với phát triển nông thôn bền vững; và 5) Đề xuất quan điểm và hệ giải pháp nhằm phát huy vai trò của các tổ chức và liên kết dân sự trong phát triển nông thôn.

Đến thời điểm tháng 11 năm 2014, đề tài đã hoàn thiện thiết kế nghiên cứu chi tiết; tiến hành thu thập và tổng quan các nghiên cứu liên quan đến chủ đề; xây dựng các mẫu phiếu thu thập thông tin cấp xã và phiếu thu thập thông tin hộ gia đình. Đề tài cũng đã tổ chức hai buổi tọa đàm khoa học nhằm xin ý kiến đóng góp của các nhà khoa học cho nội dung khảo sát 300 hộ gia đình tại hai xã thuộc Đồng bằng sông Hồng và Đồng bằng sông Cửu Long. Dữ liệu thu được từ cuộc khảo sát sẽ được sử dụng làm cơ sở dữ liệu chính cho Đề tài. Các nội dung dự kiến cho báo cáo cuối cùng cũng đã được phân công cho các chuyên gia đảm nhận và phát triển thành các bài báo đăng trên các tạp chí khoa học chuyên ngành.

Đặng Phương

**Tiến độ thực hiện Đề tài
“Xã hội tiểu nông: diện mạo và các xu hướng biến đổi” (nghiên cứu trường hợp vùng nông thôn đồng bằng sông Cửu Long)**

Đề tài “Xã hội tiểu nông: diện mạo và các xu hướng biến đổi (nghiên cứu trường hợp vùng nông thôn đồng bằng sông Cửu Long)” (13.1-2012.07) do PGS.TS Vũ Mạnh Lợi làm Chủ nhiệm

được Quỹ Phát triển khoa học và công nghệ Quốc gia phê duyệt thực hiện từ tháng 11 năm 2013 đến tháng 11 năm 2015. Đề tài nhằm nhận diện các đặc điểm của “xã hội tiểu nông” tại vùng nông thôn đồng bằng sông Cửu Long, tìm hiểu các nguyên nhân (kinh tế, chính trị, văn hóa và xã hội) khiến xã hội tiểu nông này phân giải khó khăn và chậm chạp; Phân tích các xu hướng biến đổi của “xã hội tiểu nông”.

Đề tài gồm bốn nội dung nghiên cứu chính: Tổng quan các vấn đề lý luận và thực tiễn trong nước và quốc tế về nông dân và xã hội nông thôn; phân tích tác động của các nhân tố lịch sử và cấu trúc đối với quá trình phân giải của xã hội tiểu nông tại vùng đồng bằng sông Cửu Long; phân tích những xu hướng biến đổi của xã hội tiểu nông vùng nông thôn đồng bằng sông Cửu Long, tìm hiểu về các nhân tố định hình những xu hướng này; đề xuất giải pháp chính sách cho phát triển nông thôn đồng bằng sông Cửu Long nói riêng và khu vực nông thôn Việt Nam nói chung.

Đề tài đã hoàn thành đợt khảo sát thử và khảo sát thực nghiệm với đại diện 500 hộ gia đình tại xã Tân Long, huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang và xã Thân Cửu Nghĩa, huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang. Dữ liệu thu được từ cuộc khảo sát sẽ được sử dụng làm cơ sở dữ liệu chính cho Đề tài. Đề tài dự kiến sẽ có 3 bài báo đăng tạp chí trong nước, 2 bài báo đăng tạp chí quốc tế và xuất bản 1 sách chuyên khảo.

Đặng Linh

Hoạt động của Chi đoàn cơ sở Viện Xã hội học nhiệm kỳ 2014 - 2017

Căn cứ kết quả bầu cử của Đại hội Chi đoàn ngày 15/9/2014 và cuộc Họp phân công nhiệm vụ, Ban Chấp hành Chi đoàn cơ sở Viện Xã hội học nhiệm kỳ 2014 - 2017 đã được kiện toàn gồm 05 đồng chí: 1) Phạm Ngọc Tân, Bí thư Chi đoàn, phụ trách chung; 2) Lương Ngọc Thúy, Phó Bí thư Chi đoàn, phụ trách công tác Khoa học; 3) Đặng Thị Linh, Ủy viên BCH, phụ trách Hành chính; 4) Lê Thu Hà, Ủy viên BCH phụ trách Tài chính; 5) Nguyễn Thị Ngọc Hà, Ủy viên BCH, phụ trách mảng Văn nghệ - Thể thao.

Trong năm 2014 và những năm tới tập thể Chi đoàn cơ sở Viện Xã hội học tiếp tục xây dựng và triển khai sáng tạo các kế hoạch hoạt động trên cơ sở kế thừa những ưu điểm của Chi đoàn trong giai đoạn trước đây. Nội dung hoạt động chính bao gồm:

- Duy trì sinh hoạt định kỳ, đoàn kết, học hỏi và giúp đỡ nhau cùng tiến bộ. 100% các đoàn viên đều chấp hành tốt kỷ luật lao động, tham gia tích cực vào các hoạt động chung của cơ quan, đặc biệt là trong công tác chuyên môn và nghiên cứu khoa học.

- Xây dựng Phòng Đọc của Chi đoàn với định kỳ sinh hoạt 2 tuần/lần nhằm phát triển văn hóa đọc và kết nối đoàn viên trong Chi đoàn; xây dựng kế hoạch kiểm tra ngoại ngữ và bồi dưỡng các kỹ năng chuyên môn đối với toàn thể các đoàn viên Chi đoàn.

- Triển khai các hoạt động theo phương châm “chủ động, sáng tạo”: chủ động tham gia tích cực các phong trào do

Viện Xã hội học và Đoàn Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam tổ chức và phát động. Tận dụng tối đa các nguồn lực từ bên ngoài hỗ trợ tích cực cho công tác Đoàn và phong trào thanh niên.

- Xây dựng văn hóa công sở; hướng ứng thực hiện chương trình hành động của Viện nhằm phát triển nguồn nhân lực trẻ, xây dựng kế hoạch các buổi Tọa đàm khoa học cấp Chi đoàn; đăng ký đề tài cấp cơ sở, xây dựng tính tập thể và gắn kết trong hoạt động nghiên cứu và đào tạo.

- Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng và giới thiệu những đoàn viên ưu tú vào Đảng Cộng sản Việt Nam. Chủ động tham mưu với Chi uỷ, Lãnh đạo Viện về công tác

thanh niên, tích cực phối hợp với các Phòng, Trung tâm và đoàn thể trong Viện thông qua mạng lưới các đoàn viên ở các đơn vị

Tuân thủ chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, sự lãnh đạo của Chi uỷ, của Lãnh đạo Viện, của Đoàn cấp trên là điều kiện tiên quyết để Chi đoàn hoàn thành nhiệm vụ. Bên cạnh đó, việc chăm lo lợi ích, khơi dậy tính chủ động, sáng tạo, ý thức trách nhiệm, tinh thần tự giác và tình nguyện của mỗi đoàn viên thanh niên là nhân tố quan trọng đảm bảo sự thành công và tính bền vững trong hoạt động của Chi đoàn Viện Xã hội học.

Phạm Ngọc Tân